

Ağustos-Aralık 2003 Tarihleri Arasında Türkiye'den Yayınlanan Uluslararası Yayınlar

G. ÇELİK*

* Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Allerjik Hastalıklar Bilim Dalı, ANKARA

1. Saraçlar Y, Kuyucu S, Tuncer A, Şekerel B, Saçkesen C, Kocabaş C. Prevalence of asthmatic phenotypes and bronchial hyperresponsiveness in Turkish schoolchildren: an International Study of Asthma and Allergies in Childhood (ISAAC) phase 2 study. *Ann Allergy Asthma Immunol* 2003;91:477-84.

Merkez: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Hastalıkları Anabilim Dalı, Pediatrik Allerji ve Astım Ünitesi, Ankara.

İndeks: Science Citation Index

İletişim: mysaraclar@ttnet.net.tr

Bu çalışmada epidemiyolojik bazda Türk çocuklarındaki astımın objektif belirteçleri aranmış ve uluslararası bir karşılaştırma yapılmasına olanak tanınması açısından ISAAC çalışmasının faz 1 ve 2'sinin yapılması planlanmış. Ankara'da yaşayan, ilkökul 4.

sınıfa giden yaşları 8 ile 11 arasında değişen 3041 çocuğun ailesinden astım ile ilişkili soruların yer aldığı bir anketi cevaplamaları istenmiş. İkibinyediyüzyetmişdört çocuğa, ilaveten deri prick testleri uygulanmış. Aynı grup içinden 347 çocuğa solunum fonksiyon testleri ve bronş provokasyon testi yapılmış. Sonuçlarında şimdiki wheezing %11.5, doktor tanılı astım %6.9 ve doktor tanılı tekrarlayan bronşit %7.7 oranında bulunmuş. Astım tanılı çocuklarda deri prick test pozitiflik oranı %38.7 olarak bulunmuş. Sonuçları doğrultusunda özellikle wheezing yorumlamasında problem olan ya da sağlık hizmeti fasilitelelerinin yetersiz olduğu ülkelerde sorgulama yöntemine dayanan epidemiyolojik araştırmalarda objektif parametrelerin kullanılması gerektiği vurgulanmış.

2. Akkurt İ, Sümer H, Özşahin SL, Gönlüğü U, Özdemir L,

Doğan O, Demir DA, Seyfikli Z. Prevalence of asthma and related symptoms in Sivas, Central Anatolia. *J Asthma* 2003;40:551-6.

Merkez: Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Sivas.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Sivas bölgesinde astım prevalansına ait veri olmaması nedeni ile düzenlenen çalışmada "European Community Respiratory Health Survey (ERCHS)" esas alınarak yaşları 20 ile 107 arasında değişen 5448 olguya astım ile ilişkili bir anket uygulaması yapılmış. Son 12 aydaki wheezing %20.9, astım tanısı %4.5, son 12 aydaki astım atağı sıklığı %4.9 ve son 12 ayda astım ilacı kullanma sıklığı %3.4 olarak bulunmuş. Bu sonuçlar doğrultusunda astımın bölgede sık rastlandığı ve önemli bir sağlık problemi olduğu düşünülmüş.

3. **Doğru H, Tuz M, Uygur K, Akkaya A, Yasan H. Asymptomatic IgE mediated food hypersensitivity in patients with nasal polyps. Asian Pac J Allergy Immunol 2003;21:79-82.**

Merkez: Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak-Burun-Boğaz Anabilim Dalı, Isparta.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Nazal poliplerin etyolojisinde atopi (besin allerjisi kastedilmiş) varlığını araştıran bu çalışmada nazal polip tanılı 34 olgu ve kontrol grubu olarak 20 sağlıklı gönüllüde 48 adet en sık tüketilen besinleri içeren bir panelden deri prick testleri yapılmış. Deri testi nazal polipli grupta 25/34 oranında, kontrol grubunda ise 6/20 olarak bulunmuş ($p < 0.001$). Pozitif test sayısı da iki grup arasında anlamlı olarak farklı bulunmuş (1-37 vs 1-10). Bu sonuçlar doğrultusunda nazal polip etyolojisinde besin allerjenlerinin de rolü olabileceği öne sürülmüş.

4. **Kaptanoğlu E, Akkurt İ, Şahin O, Hocaoglu S, Nacitarhan V, Elden H, Serhan E. Prevalence of atopy in rheumatoid arthritis in Sivas, Turkey. A prospective clinical study. Rheumatol Int 2003 Oct 2 [Epub ahead of print].**

Merkez: Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Romatoloji Ünitesi, Sivas.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Romatoid artrit (RA)'te Th1 tipi immünpatogenezin ön planında olması nedeni ile atopi oranının düşük beklenmesi gerektiğinden yola çıkılarak planlanan bu araştırmada RA'lı 62 ve osteoartritli 61 hastada (kontrol grubu) deri prick testleri, solunum fonksiyon testleri akciğer grafisi, IgE düzeyi ve eozinofil sayımları yapılmış. RA grubunda astım, saman nezlesi ve egzama sıklıkları sırası ile %3.2, %14.5 ve %1.6, kontrol grubunda ise karşı gelen oranlar %6.5, %22 ve %6.5 olarak saptanmış ($p > 0.05$). Sonuçta bu bulgularının Th1/Th2 karşılıklı antagonizmasını desteklemeyen bir bulgu olduğu düşünülmüş.

5. **Çiftçi E, Güneş M, Köksal Y, İnce E, Doğru U. Underlying causes of recurrent pneumonia in Turkish children in a university hospital. J Trop Pediatr 2003;49:212-5.**

Merkez: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara.

İndeks: Science Citation Index
İletişim: erginciftci@doctor.com

Bu çalışmada tekrarlayan pnömonide altta yatan hastalıklar araştırılmış. Bu amaçla Ocak 1997-Ekim 2002 tarihleri arasında AÜTF Çocuk Hastalıkları Kliniği'ne pnömoni tanısı ile yatırılan çocuklar arasından yılda iki veya daha fazla pnömonisi olan ya da tüm bu süre içinde en az üç kez pnömonisi olan çocuklar değerlendirmeye alınmış. Pnömoni nedeni ile hastaneye yatan 788 çocuğun 71 (%9)'ünde tekrarlayan pnömoni saptanmış. Bu çocukların %32'sinde

astım, %15'inde gastroözofageal reflü, %10'unda immün bozukluk saptanmış. Sonuçta diğer faktörler ile birlikte değerlendirildiğinde iki yaşın üstündeki çocuklar için astımın, bir yaşın altındaki çocuklarda ise gastroözofageal reflünün tekrarlayan pnömonide en sık altta yatan hastalıklar olduğu saptanmış.

6. **Karadağ B, Karakoç F, Cerran O, Ersu R, İnan S, Dağlı E. Does passive smoke exposure trigger acute asthma attack in children? Allergol Immunopathol (Madr) 2003;31:318-23.**

Merkez: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Göğüs Hastalıkları Bölümü, İstanbul.

Bu araştırmada sigara dumanına akut olarak maruziyetin astım atağı başlatması üzerine etkisi araştırılmış. Acil servise astım atağı ile başvuran 32 çocuk çalışmaya dahil edilmiş. Ebeveynlerine sigara içimleri ile ilgili sorular sorulmuş. Çocukta maruziyeti değerlendirmek için atak sırasında ve ataktan dört hafta sonra idrarda kotinin düzeyine bakılmış. İdrarda, kotinin ve kreatinin oranları atakta ve dört hafta sonrasında farklı bulunmamış. Ailelerin sorgulamasında pasif maruziyet %71 oranında çıkmasına karşılık idrarda kotinin ve kreatinin oranları sonuçları ele alındığında atak sırasında çocukların %81'inin, asemptomatik dönemde ise (dört hafta sonra) %97'sinin pasif olarak sigaraya maruz kaldıkları saptanmış. Bu sonuçlar doğrultusunda pasif maruziyeti olan ço-

cuklarda astım atağı oranı sık olmasına karşın düzeyin çok yüksek olmadığı ve bunun yanı sıra ailelerin verdiği pasif maruziyet hikayesinin güvenilir olmadığı düşünülmüş.

7. Çeliker V, Başgül E. Anaesthesia in aspirin-induced asthma. Allergol Immunopathol (Madr) 2003;31:338-41.

Merkez: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Ankara.

Bu derlemede aspirin intoleransı olan astımlı hastalardaki anestezi uygulamalar ve bu sırada ortaya çıkan durumlar ile ilgili bir değerlendirme yapılmış ve 1991-2003 yılları arasında operasyon uygulanan hastaların sonuçları yorumlanmış. Sonuçta hastanın preoperatif olarak anestezi ve allerjisi tarafından birlikte değerlendirilmesinin peroperatuar komplikasyonları azaltacağı vurgulanmış.

8. Arıkan C, Kılıç M, Tokat Y, Aydoğdu S. Allergic disease after pediatric liver transplantation with systemic tacrolimus and cyclosporine A therapy. Transplant Proc 2003;35:3039-41.

Merkez: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Gastroenteroloji Bölümü, Hepatoloji ve Nutrisyon Ünitesi, İzmir.

Her iki ilacın "calcineurin" inhibitörü olmaları nedeni ile pediatrik karaciğer transplant alıcılarında immünsüpresif özelliklerinden dolayı ve her ikisinin de başlıca IL-2 olmak

üzere sitokin gen transkripsiyonunu inhibe ettiği belirtilmiş. Daha önceki yayınlarda pediatrik grupta transplant alıcılarında takrolimus kullanan olgularda besin allerjisi gözlenmiş. Ancak böyle bir durumun siklosporin A için saptanmadığı belirtiliyor. Araştırmacılar her iki tedaviyi birlikte alan 50 transplant alıcısı çocukta üçünde besin allerjisi saptadıklarını ve bu durumun etyolojisinde "calcineurin" inhibitörlerinin yerini tartıştıklarını belirtiyorlar.

9. Bavbek S, Çelik G, Demirel YS, Mısırlıgil Z. Risk factors associated with hospitalizations for asthma attacks in Turkey. Allergy Asthma Proc 2003;24:437-42.

Merkez: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Allerjik Hastalıklar Bilim Dalı, Ankara.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: bavbek@medicine.ankara.edu.tr

Bu çalışmada astım atağı ile hastaneye yatışlardaki risk faktörlerinin belirlenmesi hedeflenmiş. Bu amaçla astım atağı nedeni ile hastaneye yatırılan 81 olgunun verileri poliklinikte takip edilen 300 astımlı olgunun verileri ile karşılaştırılmış. Ayrıca hastaların bir kısmında serum eozinofilik katyonik protein (ECP) ölçümü yapılmış. Sonuçta, ileri yaş, astım süresinin uzun olması, önceki astım şiddetinin ağır olması, nonatopik oluş, sinüzit bulunması, düşük eğitim düzeyi ve analjezik intoleransı olması astım atağı nede-

ni ile hastaneye yatış için risk faktörleri olarak değerlendirilmiş. Hastaneye yatan olgular ile ağır astımlı olguların serum ECP düzeyleri kontrol grubundan anlamlı olarak yüksek bulunmuş. Sonuçta bu özellikleri taşıyan olgulara yönelik girişimlerin astım atağı nedeni ile hastaneye yatışları azaltabileceği düşünülmüş.

10. Yurdakul AS, Taci N, Eren A, Şipit T. Comparative efficacy of once-daily therapy with inhaled corticosteroid, leukotriene antagonists or sustained-release theophylline in patients with mild persistent asthma. Respir Med 2003; 97:1313-9.

Merkez: Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Cerrahisi Merkezi, Ankara.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Bu çalışmada hafif persistan astımlı olgularda inhale steroid (400 µg budesonid), oral lökotrien reseptör antagonisti (montelukast 10 mg/gün) ile oral yavaş salımlı teofilinin (teofilin 400 mg/gün) paralel olarak üç ay süre ile kullanımlarının etkinliğinin ve güvenirliliğinin karşılaştırılması hedeflenmiş. Bu amaçla 74 astımlı olgu çalışmaya dahil edilmiş. Üç ayın sonunda solunum fonksiyon testi parametreleri yönünden üç tedavi grubu arasında fark bulunmamış. Astım atağı montelukast grubunda %16, teofilin grubunda %12.5 oranında görülürken, budesonid grubunda gözlenmemiş. Tedaviye bağlı istenmeyen etkiler montelukast ile

%12, teofilin ile %16 ve budesonid ile %16.7 oranında görülmüş. Bu sonuçlar doğrultusunda mevcut tedavi yöntemlerinin herhangi birinin etkinliğinin daha fazla olduğu düşünülmemiştir. Hafif persistan astımda inhale steroid tedavinin tercih edilebileceğini ancak diğer iki ilacın da alternatif kontrol ediciler olabileceği vurgulanmıştır.

11. Sener O, Kim YK, Ceylan S, Ozangüç N, Yoo TJ. Comparison of skin tests to aeroallergens in Ankara and Seoul. J Investig Allergol Clin Immunol 2003; 13:202-8.

Merkez: Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: osener@gata.edu.tr

Farklı coğrafik bölgelerde farklı çevresel allerjenlerin oluşunun allerjik duyarlanma üzerine etkisini araştıran bu çalışmada deri testi yapılarak solunum yolu allerjisi olduğu gösterilmiştir. Ankara'dan 304, Seul'den 208 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Dosyalar retrospektif olarak incelenmiştir. Sonuçta Ankara'da *grass* polen duyarlılığı (%74.4'e karşı %15.8, $p < 0.001$) Kore'ye göre fazla bulunmuş. Ancak bunun dışındaki tüm allerjenler; *weed* (%37.5'e karşı %6.9); ev tozu akarı (%83.1'e karşı %32.9) hamamböceği (%45.6'ya karşı %1.97) ve kedi (%17.7'ye karşı %1.6) Kore'de anlamlı olarak daha fazla bulunmuş. Bu sonuçlardan yola çıkarak farklı çevresel allerjen maruziyetinin deri testlerine de yansıtıldığı gösterilmiştir.

12. Orhan F, Baki A. The bronchodilatory effects of loratadine, terbutaline and both together versus placebo in childhood asthma. J Investig Allergol Clin Immunol 2003;13: 189-92.

Merkez: Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Anabilim Dalı, Trabzon.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: fazilorhan@yahoo.com

Bu çalışmada hafif ve orta astımı olan çocuklarda loratadinin bronkodilatör etkinliği çalışılmış. Çalışma randomize, çift-kör, plasebo kontrollü ve çapraz olarak düzenlenmiştir. 10 mg loratadine 0.5 mg terbutalin ile birlikte veya tek başına olarak astımlı 13 çocuğa verilmiş ve sonrasında 8 saat süre ile 11 kez solunum fonksiyon testleri (primer sonuç değerlendirmesi FEV₁) yapılmıştır. Sonuçlarında loratadine tek başına FEV₁'de bazal değere göre belirli bir yükseklik oluşturmasına karşın bu değer istatistiki olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak bu değerler plasebo ile karşılaştırıldığında 150. dakikadan sekizinci saate kadar anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Terbutalin ise tek başına ya da loratadin ile birlikte kullanıldığında bazal değere göre anlamlı yükseklik oluşturmuştur. Terbutalinin tek başına kullanımını ile terbutalin + loratadin kombinasyonunun FEV₁'de oluşturduğu iyileşme yönünden fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda loratadinin bronkodilatör etkinliğinin hafif olduğu bulunmuş ve terbutalin ile de etkisinin artmadığı düşünülmüştür.

13. Can D, Demir E, Tanaç R, Gülen F, Yenigün A. Immediate adverse reactions to immunotherapy. J Investig Allergol Clin Immunol 2003;13:177-80.

Merkez: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Allerji ve Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: ddcan15@hotmail.com

Bu çalışmada spesifik immünoterapinin lokal ve sistemik erken yan etkilerinin belirlenmesi ve alüminyum adsorbe aşılardan Ca-adsorbe aşılardan yan etki profillerinin karşılaştırılması hedeflenmiştir. Bu amaçla 1997 ile 2001 yılları arasında spesifik immünoterapi uygulanan 107 olgu değerlendirilmeye alınmıştır. Sonuçlarında 108 olguya beş yılda toplam 4783 enjeksiyon yapıldığı bu enjeksiyonlarda erken sistemik reaksiyon oranının %0.13 olduğu saptanmıştır. Erken lokal reaksiyon oranları ise şu şekilde bulunmuştur. Hiperemi ve < 5 cm. Endürasyon: %3, > 5 cm endürasyon: %0.16, lokal kaşıntı: %0.15 ve lokal ağrı: %0.2. Ca-adsorbe ve alüminyum-adsorbe aşılardan erken yan etki yönünden bir fark bulunmamıştır. Erken lokal reaksiyonlar immünoterapinin idame fazında daha fazla gözlenmiştir. Bu olgular daha çok allerjik riniti olan ve *grass* polen duyarlılığı bulunan olgular imiş. Bu sonuçlar doğrultusunda çocukluk yaş grubu allerjik astım ve rinitte spesifik immünoterapinin erken yan etkilerinin seyrek olduğu öne sürülmüştür.

14. Kalyoncu AF, Karakaya G, Yılmaz E, Balcı B, Karaduman A, Yasavul Ü. Analgesic intolerance with or without asthma: Is there a marker? J Investig Allergol Clin Immunol 2003;13:162-9.

Merkez: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Erişkin Allerji Ünitesi; Pediatrik Genetik, Dermatoloji Anabilim Dalı; İç Hastalıkları Anabilim Dalı Nefroloji Ünitesi, Ankara.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: kalyon@ada.net.tr

Bu araştırmada astımla birlikte veya tek başına seyreden analjezik intoleransı (AI)'nı sağlıklı kişilerden ayırmada kullanılabilircek bir laboratuvar belirteci aranmış. Bu amaçla a. AI olan 66 olgu (36'sında astım eşlik ediyor) ile 50 sağlıklı kontrol "nikel yama testi" sonuçları açısından; b. AI olan 65 olgu (39'unda + astım) ile 55 sağlıklı kontrol "genetik bir belirteç" varlığı yönünden [CC 16 geninde A38G ve LTC4s geninde A444C tek nükleotid polimorfizm], c. AI olan 32 olgu (14'ünde astım) ile 118 sağlıklı kontrol HLA varlığı ve sıklığı açısından değerlendirilmişler. Sonuçlarda "pozitif nikel yama testi" ile CC16 ve LTC4s gen analizlerinde gruplar arasında herhangi bir fark bulunamamış. HLA sonuçlarında ise AI grubunda sağlıklı kontroller ile karşılaştırıldığında HLA-A3, -B52, -DR16, -DQ5, -DQ8 ve -DQ9 anlamlı olarak yüksek, -A24, -B35, -B44, -DQ6, ve -DQ7 anlamlı olarak düşük bulunmuş. Bu sonuçlar doğrultusunda AI ile HLA sistemi arasında bir ilişki olabileceği düşünülmüştür.

15. Saçkesen C, Adalıoğlu G. Hidden fish substance triggers allergy. J Investig Allergol Clin Immunol 2003;13:216-7.

Merkez: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Hastalıkları Anabilim Dalı Pediatrik Allerji ve Astım Ünitesi, Ankara.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: allergy@hacettepe.edu.tr

Bu makalede balık allerjisi olan 3.5 yaşında bir erkek çocuk ile ilgili veriler ışığında besin allerjisi olan olguların farkında olmadan allerjileri olan besinleri tüketebildikleri ve bunun oluşturduğu tehlikelerden bahsediliyor.

16. Çolakoğlu G. Airborne fungal spores at the Belgrad forest near the city of Istanbul (Turkey) in the year 2001 and their relation to allergic diseases. J Basic Microbiol 2003;43: 376-84.

Merkez: Marmara Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, İstanbul.

İndeks: Science Citation Index
İletişim: gtcolak@marmara.edu.tr

Bu araştırmada İstanbul Belgrad ormanlarında beş farklı lokalizasyonda inhalan mantar sporları kantitatif olarak tanımlanmış ve sayılmış. Toplam 120 örnek incelenmiş. Bu sonuçlar doğrultusunda 13 cins (*Mucor*, *Rhizopus*, *Absidia*, *Aspergillus*, *Penicillium*,

Trichoderma, *Trichothecium*, *Stemphylium*, *Cladosporium*, *Alternaria*, *Ulocladium*, *Aureobasidium*, *Fusarium*), 25 tür ve 10 farklı steril mantar tanımlanmıştır.

17. Ünlü M, Ergin C, Cirit M, Şahin U, Akkaya A. Molds in the homes of asthmatic patients in Isparta, Turkey. Asian Pac J Allergy Immunol 2003;21:21-4.

Merkez: Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Afyon.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Isparta'daki astımlı olguların ev ortamında karşılaştıkları inhalan mantarları tanımlamaya yönelik bu araştırmada, bir yıl süre ile 24 astımlı ve 14 sağlıklı gönüllünün evlerinde inceleme yapılmış. Araştırma sonunda evlerin tümünde inhalan mantar varlığı saptanmış. Astımlı olguların evlerinde en çok *Penicillium* (%27.9), *Cladosporium* (%26.3), *Aspergillus* (%14.7) ve *Alternaria* (%13.1) saptanmış. Ancak koloni sayısı yönünden kontrol grubu ile astım grubu arasında fark bulunamamış. Mutfaktaki inhalan mantar miktarı oturma odası ve yatak odasındaki miktardan fazla olarak bulunmuş ($p < 0.05$). Sonuçta bu bölgede yaşayan ve astımı inhalan mantarlar ile ilişkili olguların ev koşullarının düzeltilmesinin bu olguların sağlık sorunlarını düzeltebileceği düşünülmüştür.

18. Acar N, Toker E, Kozakoğlu H. Tear and serum eosinophil cationic protein levels in seasonal allergic conjunctivitis. *Eur J Ophthalmol* 2003;13:671-5.

Merkez: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Eozinofilik katyonik protein (ECP)'nin mevsimsel allerjik rinittteki (MAR) yerini araştıran bu çalışmada MAR olan 21 olgu ile 13 sağlıklı kontrolün göz yaşı ve serum ECP değerleri karşılaştırılmış. Sonuçta MAR'da lokal ve sistemik eozinofil aktivasyonu olduğu düşünülmüş.

19. Özcan M, Ortapamuk H, Naldöken S, Olcay I, Özkan KM, Tuncel U. Pulmonary aspiration of nasal secretions in patients with chronic sinusitis and asthma. *Arch Otolaryngol Head Neck Surg* 2003;129:1006-9.

Merkez: Ankara Numune Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, Ankara.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: mugeozcan@yahoo.com

Astım patogenezinde nazal sekresyonların aspirasyonunun yerini araştıran bu çalışmada astım ve kronik sinüziti olan 13 olgu ile 12 sağlıklı kontrolün sonuçları karşılaştırılmış. Sonuçta nazal sekresyonların aspirasyonunun her iki grupta benzer olduğu saptanmış. Ve bunun astım patogenezinde rolü olmadığı düşünülmüş.

20. Köktürk N, Tatlıcıoğlu T, Memiş L, Akyürek N, Ak-yol G. Expression of transforming growth factor beta 1 in bronchial biopsies in asthma and COPD. *J Asthma* 2003;40:887-93.

Merkez: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara.

İndeks: Science Citation Index

İletişim: nurdank@yahoo.com

Bu çalışmada remodelling karşılaştırması yapılması amaçlanarak astım (n= 12), KOAH (n= 13) ve sağlıklı kontrollerin bronş mukoza biyopsilerinde TGF-β1 ekspresyonu değerlendirilmiş. Sonuçlarında KOAH'lı olgular ile karşılaştırıldığında submukozada astımlı olgularda TGF-β1 ekspresyonunun arttığı gösterilmiş ve bu sitokinin astım patogenezinde önemli rolü olabileceği vurgulanmış.

21. Durna Z, Özcan S. Evaluation of self-management education for asthmatic patients. *J Asthma* 2003; 40:631-43.

Merkez: İstanbul Üniversitesi, Medikal Hemşirelik Bölümü, İstanbul.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

Astımlı 42 hastaya hastalıkları ile ilgili olarak eğitim verilmiş. İki ay sonra yaşam kalitesi anketleri uygulanmış. Eğitim uygulanan hastalarda araştırılan parametrelerde belirgin bir düzelme elde edilmiş.

22. Hanta İ, Kuleci S, Canacankatan N, Kocabaş A. The oxidan-antioxidant balance in mild asthmatic patients. *Lung* 2003;181:347-52.

Merkez: Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Adana.

İndeks: Science Citation Index-Expanded

İletişim: ihanta@cu.edu.tr

Çalışmaya 30 hafif astımlı olgu ile 26 sağlıklı kontrol alınmış. Bu olgularda periferik kan örneklerinde oksidan-antioksidan denge (malondialdehid= MDA ve süperoksit dismutaz= SOD) araştırılmış. Sonuçlarında olgular ile kontrol grubu arasında fark bulunmamış. Bu bulgular doğrultusunda hafif astımlı olgularda bu parametrelerin etkilenmediği veya bu parametrelerin hafif astımlı olgularda oksidan-antioksidan sistemi göstermede yeterince duyarlı olmadığı düşünülmüş.

23. Akçakaya N, Aydoğan M, Hassanzadeh A, Camcıoğlu Y, Çokuğraş H. Psychological problems in Turkish asthmatic children and their families. *Allergol Immunopathol (Madr)* 2003; 31:282-7.

Merkez: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları; Allerji ve Klinik İmmünoloji Bölümleri, İstanbul.

Bu çalışmada astımlı çocukların hastalık süresi ve şiddetleri ile psikolojik problemleri arasındaki ilişki araştırılmış.

Sonuçlarında emosyonel faktörlerin astım atağında hafif olguların %16'sında, orta şiddette olguların %38'inde, ağır astımlı olguların ise %63'ünde tetikleyici faktör olduğu bulunmuş. Ortalama depresyon skoru orta ve ağır şiddette astımı olan olgularda hafif olgulara göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuş. Hastalık süresinin depresyon ve anksiyete üzerine etkisi gösterilememiş.

24. Özkan O, Gökdoğan F. The prevalence of latex allergy among health care workers in Bolu (Turkey). Dermatol Nurs 2003;15:543-54.

Merkez: İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Bu çalışmada Bolu'daki sağlık personelinde lateks allerjisi sıklığı araştırılmış. Sağlık çalışanlarında lateks allerjisi sıklığı %19.1 olarak bulunmuş. Lateks eldivenin fazla kullanımı, kontakt dermatit ve atopik hastalık bulunuşu lateks allerjisi için risk olarak değerlendirilmiştir.

25. Çalışkaner Z, Öztürk S, Karaayvaz M. Not all adverse drug reactions originate from active components coloring agent-induced skin eruption in a patient treated with rifampicin. Allergy 2003;58:1077-9.

Merkez: Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara.

İndeks: Science Citation Index
İletişim: caliskaner@yahoo.com

Bu olguda bir rifampisin preparatı ile tekrarlayan makülopapüller cilt reaksiyonları gelişen bir hasta takdim edilmiştir.

26. Vural C, Güngör A. The effect of topical fluticasone on nitric oxide levels in a patient with allergic rhinitis. Ear Nose Throat J 2003;82:592-7.

Merkez: Şişli Eftal Hastanesi, İstanbul.

Kırkbir yaşında sigara içmeyen bir allerjik rinitli olguda flutikazon nazal spreyin nazal nitrik oksit üzerine etkisi araştırılmış. İki ay süre ile toplam 28 ölçüm alınmış. Tedavi döneminde ise flutikazon 100 µg dozunda günde 1 kez verilmiş. Tedavi sonrası ölçümler değerlendirilmiş ve sonuçta flutikazon nazal spreyin nitrik oksit düzeyini azalttığı bulunmuş.

27. Ünal M, Sevim S, Doğu O, Veyisoğlu Y, Kamık A. Effect of botulinum toxin type A on nasal symptoms in patients with allergic rhinitis: a double blind, placebo-controlled clinical trial. Acta Otolaryngol 2003;123:1060-3.

Merkez: Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak-Burun-Boğaz Anabilim Dalı, Mersin.

İndeks: Science Citation Index
İletişim: muunal@hotmail.com

Botulinum toksininin allerjik rinit üzerine etkisini araştırarak bu çalışmada 34 allerjik rinitli olgu üç gruba ayrılmış. Birinci gruba intranazal total 40 ünite, ikinci gruba total 60 ünite botulinum toksini, üçüncü gruba ise serum fizyolojik enjekte edilmiş. Sonuçta sekiz haftaya dek birinci ve ikinci grupta üçüncü gruptan anlamlı olarak daha yüksek semptom skorları sağlanmış. Her iki grubun değeri üçüncü gruptan istatistiki olarak farklı imiş.

28. Köksal N, Yıldırım Z, Gökırmak M, Hasanoğlu HC, Mehmet N, Avcı H. The role of nitric oxide and cytokines in asthma-like syndrome induced by sulfur dioxide exposure in agricultural environment. Clin Chim Acta 2003;336:115-22.

Merkez: Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları, Anabilim Dalı, Kahramanmaraş.

Bu çalışmada kayısı sülfür işçilerinde astım benzeri semptomu olan olgularda SO₂'ye maruziyet sonrası serumda TNF-α, IL-1β, IL-6, IL-8, nitrit ve nitrat düzeyleri araştırılmış. Sonuçlarında TNF-α, IL-1β, IL-6, IL-8 ve nitrik oksidin SO₂'ye maruziyet sonrası astım benzeri tablo oluşmasının patogeneğinde rol oynadığı düşünülmüş.